

APOKALYPS NU!

Berichten:

door Dr. med. Jens Edrich

***Waarom zelfs binnen de
antroposofische beweging
het Vrije Geestesleven
meer en meer verloren gaat***

Waarom zelfs binnen de antroposofische beweging het Vrije Geestesleven meer en meer verloren gaat

Een commentaar op de invoering van censuur in het online forum voor antroposofische geneeskunde.

Dr. med. Jens Edrich

Een inleidende opmerking van de auteur:

Bij het opstellen van deze tekst heb ik lang geworsteld met het vinden van de juiste vorm en op een bepaald moment begreep ik dat het mij er niet om moest gaan andere mensen te veroordelen voor wat hier gebeurt als censuur. Ik zou veeleer de geestelijke achtergrond willen verklaren die tot de toenemende censuur leidt, b.v. de onbewust werkende vrees voor maatschappelijke uitsluiting en irrationele materialistische bindingen, en tevens aan de hand van historische voorbeelden suggesties willen doen om deze te boven te komen. Naar mijn mening kan de huidige crisis alleen worden overwonnen als we leren niet te polariseren, maar uit te gaan van een geestelijk werkzaam ideaal en zo het verdeeldheid zaaiende ontkenningselement zichtbaar te maken dat polarisatie aanjaagt en zo steeds meer vernietiging teweegbrengt. Alleen indien wij erin slagen ons meer en meer te verankeren in een vrij en waar ideaal, kan het anti-geestelijke "divide et impera" (= verdeel en heers) in de mens herkend en achter ons gelaten worden en kunnen wij als mensheid weer tot een nieuwe vorm van onderlinge samenwerking komen.

Daarom beschrijft deze tekst niet alleen het proces van censuur dat in het Forum voor Antroposofische Geneeskunde heeft plaatsgevonden, maar wil ook aantonen welke geestverloochenende principes daaraan ten grondslag liggen en de noodzaak van een werkelijk vrij geestesleven belichten.

In mei van dit jaar heeft het bestuur van de GAÄD (Duitse vereniging van antroposofische artsen) een al lang bestaand vrij forum voor antroposofische geneeskunde, waarin verschillende therapeuten naar een gemeenschappelijke visie streefden en ook de kwestie-Corona op een zeer ingewikkelde en controversiële manier bespraken, zonder dat er een democratisch proces plaatsvond gesloten. De reden die voor deze stap werd gegeven, was dat de discussies over Corona uit de hand zouden lopen en de reputatie van de antroposofische geneeskunde zouden kunnen schaden. Aangezien dit forum, dat eigenlijk van groot belang zou zijn als onderdeel van een vrij geestesleven, in juli heropend werd onder het teken van censuur - de moderatoren van het forum willen in de toekomst beslissen welke bijdragen nog op het forum mogen verschijnen om er zeker van te zijn dat er geen politieke onderwerpen op het forum komen die hun ongepast lijken - moet dit worden aangegrepen als een gelegenheid om basiskenmerken van vragen van een vrij geestesleven uit te werken:

Sinds maanden stellen wij vast dat de maatschappelijke instellingen, die in feite verantwoordelijk zijn voor de vrijheid van het geestesleven, steeds dezelfde eenzijdige informatie doorgeven. Onderwijzers, die onze kinderen zouden moeten helpen tot zelfstandig denken en vrije oordeelsvorming te komen, laten de kinderen zich schuldig voelen als zij geen masker dragen, niet getest willen worden of zelfs hun grootouders bezoeken. Bijna niemand van degenen die verantwoordelijk zijn voor het geestesleven, of het nu leraren of wetenschappers zijn, durft op te staan met een afwijkende opinie uit angst zijn reputatie te verliezen en te wijzen op de grote schade die gepaard gaat met zowel het dragen van maskers als van een lockdown. Wetenschappers die hardnekkig blijven wijzen op de discrepanties in het beleid van Corona in een eerlijke poging om de waarheid te achterhalen, worden maatschappelijk het zwijgen opgelegd met laster en karaktermoord. Wij zouden nu echter kunnen weten dat de voorgestelde coronamaatregelen de mensen

alleen maar ziekte en verderf hebben gebracht en zelfs het terrein hebben geëffend voor de coronaziekte zelf.

Hoe is het mogelijk dat de pijlers van het geestesleven, zoals het onderwijs, de wetenschap en de media, zich zo door anderen laten beheersen dat een vrije dialoog tussen verschillende standpunten en een vrije kijk op de dingen niet meer mogelijk lijken zonder dat degenen die dat doen door de samenleving worden buitengesloten? En waarom gaan velen van hen, die de kennis zouden kunnen hebben van de noodzakelijkheid van een vrij geestesleven, in dit alles mee? Waarom roepen zelfs de belangrijkste antroposofische organisaties in Duitsland, zoals de Vereniging van antroposofische artsen (GAÄD), de Bond van vrijescholen en de Demeterbond, in open brieven hun leden op om de maatregelen van de regering te steunen en kritiek binnen de eigen gelederen niet toe te staan?

De maatschappelijke crisis lijkt een stadium te hebben bereikt waarin de leden van het geestesleven zozeer moeten vrezen voor maatschappelijke represailles of uitsluiting wegens het vrijelijk uiten van hun mening, dat de moed om een onafhankelijke oordeel te vormen of zelfs maar op te komen voor wat hun eigen geweten hen ingeeft, wegebt. Opvattingen en besluiten worden steeds minder gevormd en genomen op basis van de inhoud en steeds meer op basis van het persoonlijk voordeel of schade dat ervan kan worden verwacht. In plaats van een innerlijke logica ontstaat bij de mens zo een gecompromitteerd geestesleven. De mens gaat als met verstand en geweten begiftigd wezen geleidelijk verloren en wordt gereduceerd tot het niveau van een functioneel en uitvoerend organisme dat de instructies van een irrationeel systeem gehoorzaamt. Maar hoe kan dit?

Zuiver materieel gezien hebben wij te maken met een situatie waarin de mens die zich verheft tot een vrije geestelijke daad, rekening moet

houden met maatschappelijke tegenspoed en materiële nachtmerries, zodat er al mensen uit Duitsland zijn vertrokken. De moed die nodig is om zich in een bepaalde maatschappelijke positie kritisch uit te laten over de Coronamaatregelen is enorm. Vanuit materialistisch oogpunt lijkt het er werkelijk op dat de mens slechts de keuze heeft zijn idealen op te offeren om te overleven of zijn aardse positie te verliezen.

Vanuit een ziel-geestelijke dimensie is er echter een geheel tegenovergestelde wet van charisma en voorbeeld, die met name Mahatma (Sanskriet: de grote ziel) Gandhi in zijn leven tot uitdrukking bracht: Gandhi wist dat het niet voldoende is om een onvolkomenheid of misstand zichtbaar te maken in de wereld, maar dat individuele mensen tot voorbeeld moeten strekken. Ooit werd hij midden in de nacht ten onrechte uit een trein gegooid. Ondanks dit onrecht overwon hij de wanhoop en nam het besluit om het onrecht in de wereld te overwinnen.

Tegelijkertijd beseft hij dat hij daarvoor in zijn eigen ziel de onrechtvaardigheid zou moeten onderzoeken. Die nacht ontdekte hij tot zijn eigen ontsteltenis de onrechtvaardigheid jegens zijn eigen vrouw. Hij had haar vaak uit jaloezie verboden het huis te verlaten zonder zijn gezelschap. Langs geestelijke weg beseft hij dat dit wezen in de wereld gevoed en vergroot werd door deze daad van zijn kant en hij besloot dit niet meer in zijn ziel toe te laten, maar zich in de toekomst geestelijk te verankeren in het ideaal van gerechtigheid. Tenslotte realiseerde hij zich die nacht dat een enkele persoon die de essentie van onrechtvaardigheid in zichzelf op archetypische wijze overwint, de wereld een voorbeeld van rechtvaardigheid geeft en onderricht en dat dit een grote bron van geestelijke kracht voor andere mensen kan zijn.

Zo komen wij door deze zielenperspectieven ook tot de erkenning dat een ziel die opstaat om haar ideaal, dat wil zeggen iets wat zij als juist heeft erkend, tegen alle aanvallen uit te dragen

het aldus in relatie met de wereld brengt.

Geesten als die van Mahatma Gandhi, Nelson Mandela en Martin Luther King raken ook vandaag nog de ziel van de mensen. Wat al deze persoonlijkheden gemeen hebben, is dat zij bereid waren hun leven op te offeren voor hun idealen, en het was juist door deze bereidheid dat zij dat leven steeds weer wisten te veroveren. Een ideaal uit te dragen en te laten evolueren tot een steeds groter maatschappelijk vermogen, tegen alle aanvallen in, is de sterkste morele kracht die de mens in zijn ziel kan ontvlammen. Juist in extreme situaties zullen zij die in staat zijn om lichamelijke dorst en honger te ervaren als betrekkelijk ten opzichte van het verlangen naar hun eigen idealen, de langere adem hebben.

De antroposofie van Rudolf Steiner wil de mensen geestelijk ondersteunen om zich bewust te worden van de werkelijke werking van hun eigen zielskrachten en van geestelijk gevormde doelen en ideeën en deze tot hun recht te laten komen ten bate van de ontwikkeling van de wereld. Zo wil de antroposofie de mensen helpen om niet nog meer te verlangen van de wereld, maar vanuit de veredeling van hun zielekrachten al hun wil te richten op het verlangen naar iets ten behoeve van de wereld. Vanuit dit perspectief biedt het de mens van vandaag echter een weg die als enige in staat zal zijn de wereld duurzaam uit deze crisis van het mens-zijn te leiden, die, geestelijk gesproken, in de mens zijn eigen, zelfbeschikte scheppende kracht wil doen ontvlammen: Want wij kunnen niet langer verwachten dat de wereld uit zichzelf een ontwikkeling naar het goede zal inzetten en de krachten van leugens, egoïsme, macht en suggestie zal overwinnen; wij kunnen niet langer verwachten dat zij die voor het vrije geestelijke leven zouden moeten staan, dit ook belichamen. In plaats daarvan moeten wij geestelijk, door ons eigen voorbeeld, nagaan welke krachten in de menselijke ziel de ontwikkeling van de mens trachten te belemmeren en welke wegen van inzicht er zijn om deze belemmeringen te overwinnen.

Welke krachten zijn het dan die ons suggereren dat wij iets van de wereld nodig hebben en ons dus daaraan moeten aanpassen, zelfs als wij daarbij onze waardigheid verliezen? Wat zijn de krachten in de ziel die ons willen doen vergeten dat onze geest in feite vrij is om te willen wat hij geestelijk als noodzakelijk voor de wereld heeft gezien, zelfs dan wanneer de nog in de onvrije geest van het materialisme verstrikte overige wereld dit afwijst? Wat zijn de krachten die onze eigen zijnsdimensie van na de dood willen vernietigen?

Rudolf Steiner beschrijft in zijn werk de steeds terugkerende aardse werkzaamheid van een vernietigende kracht die de werking van Lucifer en Ahriman ver overtreft en die hij het soratische wezen noemt vanwege zijn geestvernietigende kracht. Verwijzend naar de Openbaring van Johannes, wijst hij erop dat dit wezen elke 666 jaar zal opstaan en zal trachten alles wat geestelijk is in de wereld te vernietigen vanuit een diepe haat en nijd tegen alle geestelijke reinheid in de mens. Op verschillende plaatsen in zijn werk beschrijft hij de laatste uitwerking van dit geestverwoestende wezen, dat in die tijd verbonden was met de persoonlijkheid van Filips de Schone, die in de 14e eeuw koning was van Frankrijk. Rudolf Steiner beschrijft hoe door een destructief verbond tussen Filips de Schone en de Kerk een centrale geestelijke stroming van de mensheid, die een grote taak zou hebben gehad voor de loop van de wereld, bijna geheel werd uitgeroeid. Deze beweging was de Tempeliersbeweging, die vanuit een diepe christelijke geestelijke impuls geheel nieuwe en toekomstgerichte culturele, sociale en economische vormen in Europa tot stand wilde brengen en in een geestelijke relatie kan worden gezien met de huidige antroposofische beweging.

Ook in zijn vierde mysteriedrama, "De beproeving van de ziel", behandelt Rudolf Steiner deze uitroeiing van de Tempeliers en wilde hij voor de mensen om hem heen de zich al in gang gezette aardse Soratwerking zichtbaar maken. Het drama is zo geënceneerd dat duidelijk wordt dat het uiteindelijk de Tempeliers zelf zijn geweest die dat

vernietigende wezen ruimte in hun ziel hebben gegeven, doordat zij onder de druk van de vervolging, die ten slotte tot fysieke marteling was geëscaleerd, zichzelf de illusie hadden aangemeten dat zij in geval van twijfel hun eigen idealen zouden moeten opofferen om te overleven. Maar door dit te doen, verzaakten zij onder de druk die op hen rustte, geleidelijk hun levensidealen en verloochenden zo uiteindelijk hun geestelijk bestaan. Door deze geestesondermijnende houding, die hen werd opgedrongen door de kracht van het Sorat-werking dat in hun kwelgeesten werkzaam was, verloren zij geleidelijk hun innerlijke integriteit en maakten zich tot een werktuig van die Sorat-krachten. Vanuit geestelijk oogpunt dragen de Tempeliers dus een beslissend deel van de verantwoordelijkheid voor hun eigen ondergang, aangezien zij zich niet voldoende bewust waren geworden van de vernietigende kracht van die Sorat-krachten in hun eigen ziel.

Ook in de huidige tijd, waarvoor Rudolf Steiner nogmaals een aardse werkzaamheid van deze soratische krachten voorzag, vinden we dezelfde verschijnselen. Over de hele wereld worden mensen onder druk gezet om hun doelen, hun idealen, hun waardigheid en hun cultuur op te geven om bepaalde materiële nadelen te vermijden. Door de kracht van deze suggestie voelden velen zich gedwongen belangrijke relaties, b.v. met hun ouders, te verbreken om hen tegen Corona te beschermen, waardoor zij tot eenzaamheid en zelfs tot ziekte of dood werden gedreven. Oppervlakkig gezien wordt de mensen voorgehouden dat een dergelijke houding er een van solidariteit is, zodat zij zichzelf er gemakkelijker van kunnen overtuigen dat zij een ideaal volgen en de breuk met hun eigen geweten voor zichzelf verborgen kunnen houden. Zo kan men verklaren dat legioenen mensen onderdanig maatregelen volgen die hun dubieus voorkomen. Vanuit een hoger perspectief vormen dergelijke gedragingen de basis voor de vernietiging van de eigen waardigheid en de waardigheid van anderen, en bevorderen zij dus niet de gezondheid, maar de tweedracht en de om zich heen grijpende ziekten.

Mensen die in het kader van bijna-doodervaringen, zoals ik die in mijn praktijk mocht ontmoeten, deze huidige situatie hebben aanschouwd, hebben sindsdien een diepe pijn gevoeld om wat de mens hier met de mensen doet. Omwille van zijn vermeende materiële zekerheid is de mens bereid zijn vrije geestelijke leven op te geven en niet langer te handelen en te oordelen naar wat zijn geestelijk geweten hem zou gebieden, maar hij handelt slechts naar wat zogenaamd zijn huid kan redden. Zo bestemt de mens zichzelf niet meer vanuit de kracht van zijn ideaal, maar laat hij zich bepalen door een wezen van angst en onderdanigheid. In werkelijkheid is dit echter een illusie, want juist in de Corona-crisis blijkt dat waar idealen consequent werden gehandhaafd vanuit geestelijke verankering, niet alleen de waardigheid bewaard bleef, maar ook bescherming werd geschapen tegen ziekte en aanvallen, terwijl waar de mens zich aanpaste vanuit opportunisme of gebrek aan standvastigheid, ziekte de overhand kreeg. Zo heeft de directrice van het verpleegtehuis in Esslingen, Isabella Flaig, niet deelgenomen aan de meeste maatregelen van Corona, hoewel zij rekening moest houden met strafvervolging. Als gevolg van haar integere en onverschrokken houding heeft zij in haar twee tehuizen geen enkel geval van corona gehad, terwijl andere tehuizen die alle maatregelen ten uitvoer legden en hun bewoners maandenlang isoleerden, hen bijvoorbeeld zo verzwakten dat zich daar vele gevallen van corona en zelfs sterfgevallen voordeden. Zelfs een rechtbank was zo overtuigd van haar oprechtheid dat zij haar moedige optreden achteraf heeft bekrachtigd.

Maar waarom wordt met dit beginsel juist in antroposofische kringen, waar men eigenlijk van de kracht van de vrije geest zou moeten afweten, geen rekening gehouden? Waarom scharen mensen zich uit angst voor consequenties of maatschappelijke uitsluiting kritiekloos achter een geestafwijzend regime dat de mens degradeert tot zijn materiële wezen en geven ze zichzelf prijs aan de vernietiging, in plaats van zich moedig te verlaten op de opbouwende werking van een vrij geestesleven, zoals Rudolf Steiner had voorgestaan?

Bijvoorbeeld, toen het bovengenoemde forum werd gesloten, verklaarden de verantwoordelijken dat de gevaren voor de antroposofische beweging te groot zouden zijn als het forum controverses zou blijven toestaan over de Coronamaatregelen en daarmee bepaalde opvattingen over dit onderwerp. Op grond van dit standpunt hebben de moderatoren besloten dit forum, dat eigenlijk een uiting van een vrij geestesleven zou moeten zijn, met het oog op de maatschappelijke druk op de antroposofie te sluiten en onder voorbehoud van censuur te heropenen. Want *"het vrije geestelijke leven is geen luchtballon die onafhankelijk van het rechtsleven bestaat!"*, zodat in de toekomst alle bijdragen door de moderatoren moeten worden gelezen en zo nodig opgeschoond voordat zij worden vrijgegeven. Tenslotte *"mag de uitwisseling van therapeutische vragen en ervaringen er niet meer onder lijden, ook niet doordat zij overladen wordt met politieke of andere standpunten die geen verband houden met de gestelde vraag"*.

Net als in de mysteriedrama's wordt ook hier uit angst voor maatschappelijke uitsluiting, zoals nu al overal met betrekking tot de antroposofie gebeurt, toegegeven aan maatschappelijke druk en dit toegeven wordt niet als zodanig erkend, maar idealistisch ingekleed (men wil de mensen immers alleen maar behoeden voor overbelasting met politieke of andere uitspraken). Maar tegelijkertijd leidt de suggestie van overladenheid tot een ontwaarding van al die mensen die naar waarheid en opheldering hebben gestreefd.

Het is juist dit principe om het eigen ideaal op te geven tegenover de in de wereld met het Soratwezen verbonden krachten van suggestie, en dit vervolgens goed te praten om de eigenlijke zwakte in zichzelf te verbergen, en tenslotte om de ander die het ideaal is toegedaan te vernederen om niet herinnerd te worden aan de eigen misstap, dat het moment van geestelijke zelfverloochening en dus zelfvernietiging van de mens vertegenwoordigt, zoals het in de oneindig tragische en wrede geestelijke vernietigingsoorlog

tegen de Tempeliers als een oerprobleem zelfs in hun ziel kan worden onderkend.

Volgens de antroposofie van Rudolf Steiner kunnen dergelijke zelfdestructieve krachten alleen in de ziel van de mens binnendringen doordat de mens zijn eigen geestelijke identiteit niet voldoende in het bewustzijn wekt. In plaats van in het bewustzijn te wekken wat Gandhi, Viktor Frankl, Rudolf Steiner maar ook Goethe met zijn *"Stirb und Werd"* in hun ziel wisten, en waar zij dagelijks voor streeden, namelijk dat de mens zijn ideaal en zijn geestelijke waardigheid hoger moet stellen dan zijn naakte overleven, wordt de onderdruk en angst gezette mens in de collectief geschapen schil van zijn eigen subject gedreven en vergeet hij de superieure kijk op het leven en de werkelijkheid van de wereld, op grond waarvan hij uitsluitend zijn geestelijke idealen en integriteit kan handhaven. De aldus in het nauw gedreven ziel verliest de kennis, dat degene die zijn geest nooit verloochent ter wille van zijn vermeende veiligheid, uiteindelijk uit deze geestelijke kracht een nieuw wezen zal vinden, dat evenzeer als een "opstanding" kan worden ervaren. Met andere woorden, degene die niet de bereidheid heeft om materiële nadelen, zelfs de dood, te aanvaarden voor zijn grondig doordachte en verheven idealen, zal zijn geestelijk wezen als mens uitdoven. ("En zolang je dit sterven en worden niet hebt, ben je slechts een afgestompte gast op de donkere aarde"; Johann Wolfgang von Goethe).

Sorat, als het wezen van de geestvernietiging bij uitstek, wil de mens door middel van angstopwekkende traumatiseringskrachten in het omhulsel van zijn eigen lichaam, zijn subject, drijven en hem beroven van zijn geestelijk superieure perspectief en de daarmee verbonden realistische geestelijke moed. Zo menen wij in onze nood datgene te moeten uitdoven wat ons heilig is - en dat zou bij voorbeeld in de antroposofie het ideaal van de vrije geest zijn en de bereidheid om daarvoor elk offer te brengen. Maar wij kunnen het alleen uitdoven door alle andere mensen die het nog niet helemaal hebben uitgedoofd te vernederen en te intimideren, totdat ook zij het niet meer kunnen

volhouden, anders zouden zij ons er voortdurend aan herinneren dat wij iets uit ons geestelijk centrum hebben uitgebannen. Daardoor verliezen wij onze eigenlijke mens-zijn en worden wij die afgestompte gast op aarde van wie de aarde geen vernieuwing meer kan verwachten.

Sorat-kennis, zoals Rudolf Steiner die als existentieel zag voor de met het getal 666 verbonden keerpunten in de geschiedenis van de mensheid, zou dus betekenen dat men duidelijk het illusoire en leugenachtig destructieve karakter onderkent van die krachten in de eigen ziel die ons willen doen geloven dat onze materiële zekerheden en bindingen belangrijker zijn dan wat onze ziel in vrijheid en geestelijke logica heeft onderkend. Maar tegelijkertijd moeten wij erkennen welk een absolute wil tot vernietiging uitgaat van dat wezen van Sorat dat de wereld doordringt. Uit dit besef zal de wil groeien om dat wezen in zijn irrationele karakter te erkennen. Sorat is in deze zin niet alleen het wezen van de verloochening van de geest, maar van absolute irrationaliteit en vernietiging. Juist de antroposofie heeft de taak deze weg in zijn duizendvoudige verschijningsvormen in de ziel van de mens te onderzoeken en te herkennen en de mens door consequent bewustzijnswerk wegen te leren om deze te overwinnen. Deze manieren van scholing omvatten de bereidheid om zich volledig bewust te worden van de eigen zwakheden en materiële banden in hun irrationaliteit en destructieve kracht en deze te overwinnen om een werkelijk vrij geestesleven te verwezenlijken.